

Sprawozdanie z działalności Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa w roku 2003

I. Sprawy organizacyjne

Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa działa w oparciu o:

- Ustawę o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa z dnia 18.04.1985
- Program i kierunki działania Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa (Uchwała nr 8/2001 SKOZK z dnia 4 grudnia 2001)
- Zasady Finansowania prac w obiektach zabytkowych Krakowa ze środków NFRZK (Uchwała nr 9/2001 Prezydium SKOZK z dnia 4 grudnia 2001) zatwierdzone przez Wojewodę Małopolskiego.

Aktualny stan Komitetu wynosi 129 członków. Z głębokim żalem pożegnaliśmy w 2003 roku zmarłych członków SKOZK: prof. Teresę Zarebską, prof. Janusza Bogdanowskiego i Teresę Stanisławską-Adamczewską. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski Zarządzeniem nr 1/2003 z dnia 18 sierpnia 2003 powołał trzech nowych zastępców przewodniczącego SKOZK: Jerzego Adamika, Andrzeja Kurza, Jacka Majchrowskiego oraz uzupełnił skład Społecznego Komitetu o 13 nowych członków: O. Marka Augustyna, Romana Bobickiego, Władysława Dudzika, Joannę Daranowską-Lukaszewską, Annę Gawron, Edwarda Kosakowskiego, Annę Oberc, Ireneusza Pluskę, Joachima Russka, Marię Rybarską, Ryszarda Skrzypczaka, Tadeusza Wosia, Genowefę Zań-Ograbek.

1. W roku 2003 przypadła 25 rocznica wpisania Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz 25 rocznica powołania SKOZK. W związku z tym harmonogram i charakter zebrań plenarnych Społecznego Komitetu uległy zmianie. Odbłyły się trzy posiedzenia plenarne. Pierwsze obrady SKOZK w 2003 r. miały miejsce **21 stycznia** w sali obrad Urzędu Miasta Krakowa. Na tym roboczym posiedzeniu dokonano podsumowania i oceny działalności roku poprzedniego i przyjęto plan odnowy na rok bieżący.

Uchwały przyjęte 21 stycznia:

Nr 1/2003 w sprawie informacji o wykonaniu planu odnowy zabytków Krakowa w 2002 r.

Nr 2/2003 w sprawie planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa w 2003 r.

Nr 3/2003 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności SKOZK w r. 2002 oraz udzielenia absolutorium Prezydium i komisjom problemowym

Nr 4/2003 w sprawie programu działań SKOZK w 2003 r. w związku z 25 rocznicą wpisania przez UNESCO zabytków Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa oraz 25 rocznicą powołania SKOZK

Nr 5/2003 w sprawie wniosków i propozycji zgłoszonych podczas posiedzenia plenarnego.

Następne zebranie plenarne Społecznego Komitetu odbyło się, w poszerzonym składzie, w dniu **24 maja** w siedzibie Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie (Rynek Główny 25 – Kamienica „Pod Kruki”). Miało ono charakter sesji – konferencji.

25-lecie wpisania zabytków Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO stało się okazją do zwołania w Krakowie konferencji, której patronował Prezydent RP, Aleksander Kwaśniewski, a organizowali ją: Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa i Międzynarodowe Centrum Kultury. Gośćmi konferencji byli m.in. minister gospodarki i opieki społecznej – prof. Jerzy Hausner, minister kultury – Waldemar Dąbrowski, przedstawiciele korpusu konsularnego oraz UNESCO, Jean Pierre Boyer i Marie Theres Albert. Konferencja stała się ważnym głosem w dniach poprzedzających referendum w

sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Przyczyniły się do tego także znakomite referaty – prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego pt. „Z dziedzictwem Krakowa we wspólnej Europy” i referat programowy prof. Jacka Purchli oraz krótkie, lecz pełne treści wystąpienie prezydenta Krakowa, prof. Jacka Majchrowskiego i sekretarza generalnego Polskiego Komitetu ds. UNESCO, dr. Tomasza Orłowskiego.

Ostatnie w 2003 r. posiedzenie plenarne SKOZK miało uroczysty charakter i odbyło się, z udziałem prezydenta RP, Aleksandra Kwaśniewskiego, w 25 –lecie wielkiej odnowy zabytków Krakowa, **9 grudnia** w Sali Senatorskiej na Wawelu.

Posiedzenie rozpoczęło wręczenie przez Prezydenta RP wysokich odznaczeń państwowych osobom szczególnie zasłużonym na rzecz odnowy zabytków Krakowa. I tak Krzyżem Komandorskim OOP uhonorowani zostali: Andrzej Fischinger, Janusz Gawor i Tadeusz Prokopiuk; Krzyżem Oficerskim OOP: Maria Brykowska, Stefan Jurczak, Barbara Kleszczyńska, Bogusław Krasnowolski, Stanisław Załubski, Jerzy Zdrada; Krzyżem Kawalerskim OOP: Henryk Dowgier, Teresa Gawłowska, Krystyna Łaciak, Zbigniew Nieduszyński, Wacław Passowicz, Ireneusz Płuska; Złotym Krzyżem Zasługi: Edward Hardt, Genowefa Zań-Ograbek.

Program prac konserwatorskich w Krakowie na lata 2004-2010 przedstawił Prezydent m. Krakowa, prof. Jacek Majchrowski, natomiast referat o działalności Społecznego Komitetu i efektach odnowy zabytków Krakowa w 25-leciu wygłosił zast. przewodniczącego SKOZK, doc. Andrzej Kurz. Głos zabrał również kardynał Franciszek Macharski, Metropolita Krakowski. Na zakończenie obrad wystąpił Prezydent RP, Aleksander Kwaśniewski, który złożył podziękowanie za minione 25 lat Społecznemu Komitetowi, wszystkim którzy w tym gronie byli i są, którzy mają swoje zasługi. Zapewnił także o swym dalszym poparciu dla sprawy odnowy zabytków Krakowa.

Uchwała przyjęta 9 grudnia:

Nr 6/2003 w sprawie XXV-lecia działalności Komitetu i programu prac konserwatorskich w Krakowie w latach 2004-2010.

2. Zgodnie z regulaminem SKOZK bieżącą działalność Komitetu prowadziło Prezydium, odbywając 6 posiedzeń roboczych: 21 stycznia, 18 marca, 14 maja, 8 lipca, 14 października, 18 listopada.

Każde z posiedzeń Prezydium SKOZK, prócz podejmowania decyzji w sprawach bieżących, zajmowało się odrębną tematyką wiodącą. I tak, w dniu 21 stycznia było to rozpatrzenie sprawozdań przedkładanych Społecznemu Komitetowi na posiedzeniu plenarnym: sprawozdania z realizacji planu odnowy zabytków Krakowa za 2002 r. oraz sprawozdania z działalności SKOZK za 2002 rok.

Motywelem przewodnim następnych posiedzeń w 2003 r. było szczegółowe dopracowanie programu odnowy zabytków Krakowa na lata 2004-2010 prezentującego jak najpełniej potrzeby w tej dziedzinie. I tak 18 marca w Pałacu Larischa (Wydział Prawa i Administracji UJ – ul. Bracka 12) Prezydium zapoznało się z informacją o realizacji prac remontowo-konserwatorskich w Pałacu Larischa i prezentacją efektów oraz potrzeb. Założenia do programu odnowy zabytków Krakowa do roku 2010 realizowanego z udziałem środków NFRZK przedstawił dr Bogusław Krasnowolski. Program prac remontowo-konserwatorskich do roku 2010 w obiektach zabytkowych Uniwersytetu Jagiellońskiego przedstawił jego prorektor – prof. Karol Musioł.

W dniu 14 maja obrady Prezydium SKOZK, które odbyły się w siedzibie Kurii Metropolitalnej poświęcone były przede wszystkim projektowi programu prac konserwatorskich w obiektach sakralnych Krakowa na lata 2004-2010 a także analizie realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa za pierwszy kwartał 2003

W Muzeum Historycznym m. Krakowa (Pałac Krzysztofory) Prezydium SKOZK omawiało w dniu 8 lipca Projekt programu prac konserwatorskich w obiektach Gminy Kraków oraz Skarbu Państwa, z udziałem środków NFRZK na lata 2004-2010. Dyrektor ZRZZK złożył także na tym posiedzeniu informację o realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK w pierwszym półroczu 2003 r. z propozycją korekty planu.

14 października w Sali obrad Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyło się kolejne zebranie Prezydium SKOZK. Na początku obrad min. Edward Szymański – podsekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP – wręczył nominacje nowym zastępcom przewodniczącego oraz nowym członkom SKOZK. W części roboczej tego posiedzenia w dalszym ciągu omawiano i dopracowywano projekt programu prac konserwatorskich w Krakowie z udziałem środków NFRZK na lata 2004-2010, a następnie dyrektor ZRZZK złożył informację o realizacji planu za trzy kwartały.

Na ostatnim posiedzeniu Prezydium SKOZK w 2003 r. – 18 listopada w Collegium Novum UJ nadal pracowano nad rejestrem potrzeb konserwatorskich w Krakowie na lata 2004-2010 (do części opisowej, pt. *Projekt programu prac konserwatorskich w Krakowie* Prezydium nie zgłosiło uwag na poprzednim posiedzeniu), natomiast doc. Andrzej Kurz, zast. przewodniczącego SKOZK, omówił założenia referatu na grudniowe obrady o działalności SKOZK i efektach odnowy zabytków Krakowa w 25-lecie.

Podczas swych posiedzeń Prezydium SKOZK w 2003 r. przyjęło następujące uchwały:

w dniu 18 marca:

Nr 1/2003 w sprawie oceny realizacji prac remontowo-konserwatorskich w Pałacu Larischa oraz propozycji zadań remontowo-konserwatorskich w budynkach zabytkowych Uniwersytetu, łącznie z Collegium Medicum i Szpitalem Uniwersyteckim finansowanych z udziałem środków z NFRZK w latach 2004-2010

Nr 2/2003 w sprawie zmiany kwalifikacji dotacji z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa ze zwrotnej na bezzwrotną

w dniu 14 maja:

Nr 3/2003 w sprawie potrzeb remontowo-konserwatorskich w obiektach sakralnych Krakowa w latach 2004-2010 z udziałem środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

w dniu 8 lipca:

Nr 4/2003 w sprawie projektu programu prac remontowo-konserwatorskich w obiektach Gminy Kraków i Skarbu Państwa w latach 2004-2010 z udziałem środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa oraz powołania zespołu dla opracowania całościowego programu odnowy zabytków Krakowa na lata 2004-2010

Nr 5/2003 w sprawie oceny realizacji planu finansowo-rzeczowego odnowy zabytków Krakowa za pierwsze półrocze 2003 r. i niezbędnych korekt planu

w dniu 14 października :

Nr 6/2003 w sprawie oceny realizacji planu finansowo-rzeczowego odnowy zabytków Krakowa za trzy kwartały 2003 r. i niezbędnych korekt planu

Nr 7/2003 w sprawie odwołania właścicieli d. Pałacu Wodzickich, ul. św. Jana 11, od decyzji Prezydium SKOZK z dnia 18 marca 2003 r.

w dniu 18 listopada :

Nr 8/2003 w sprawie uzupełnienia składów osobowych komisji problemowych SKOZK

3. Komisje problemowe, a to: Komisja Programowania i Oceny Realizacji, Komisja Finansowa, Komisja Informacji i Inicjatyw Społecznych oraz Komisja Prawno-Organizacyjna pracowały zgodnie z obowiązującym regulaminem Komitetu i wykazywały

się znaczną aktywnością w przygotowywaniu niezbędnych na posiedzenia wniosków, opinii i analiz. Sprawozdania z działalności komisji problemowych SKOZK zawarte zostały w dalszej części tego sprawozdania. Członkowie Komisji Prawno-Organizacyjnej, a zwłaszcza jej przewodniczący, każdorazowo powoływani są w skład komisji uchwał Komitetu, uczestniczą w przygotowaniu projektów uchwał, prezentują te projekty na obradach plenarnych i posiedzeniach Prezydium. Przewodniczący Komisji opiniuje na bieżąco wiele spraw wnoszonych do rozstrzygnięcia przez przewodniczącego SKOZK i przez ZRZZK. Oprócz stałych komisji problemowych Prezydium SKOZK powołuje doraźne zespoły.

Uchwałą Nr 4/2003 Prezydium SKOZK z dnia 8 lipca powołany został zespół dla opracowania całłościowego programu odnowy zabytków Krakowa na lata 2004-2010.

Zespół działał w składzie: Bogusław Krasnowolski (przewodniczący), Jerzy Breitkopf, Jan Janczykowski, Genowefa Zań-Ograbek, Ks. Józef Nowobilski, Andrzej Kurz, Jerzy Zdrada, Piotr Dobosz, Andrzej Fischinger, Zbigniew Beiersdorf, Tadeusz Murzyn, który w trakcie kilku spotkań opracował ten program i przedłożył go Prezydium, a następnie zebraniu plenarnemu do akceptacji.

Jak co roku, również w 2003 r. pracował zespół do przegłądnięcia wniosków o dofinansowanie prac remontowo-konserwatorskich z NFRZK i dokonania wstępnego wyboru obiektów do planu odnowy zabytków Krakowa na rok 2004. Zespół pracował pod kierunkiem dr Bogusława Krasnowolskiego w składzie: prof. Tadeusz Chrzanowski, dr Andrzej Fischinger, Jan Janczykowski, Genowefa Zań-Ograbek, Tadeusz Murzyn, Tadeusz Prokopiuk.

4. Zgodnie z Regulaminem SKOZK obsługę organizacyjno-merytoryczną i techniczną obrad plenarnych, posiedzeń Prezydium oraz zespołów i komisji problemowych Komitetu prowadziło Biuro SKOZK. Biuro prawidłowo realizowało także wszystkie inne zadania, które wynikają z Regulaminu Biura i bieżących zaleceń kierownictwa Komitetu.

II. Działalność programowa.

Podstawowym działaniem Społecznego Komitetu w ramach działalności programowej jest opracowanie projektu planu rzeczowo-finansowego w zakresie środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. Oznacza to dokonanie wyboru zadań, uściślenie zakresów prac oraz podziału środków w oparciu o wnioski zgłoszone przez właścicieli i użytkowników, stanowisko małopolskiego wojewódzkiego konserwatora zabytków, inicjatywy własne Społecznego Komitetu dotyczące przede wszystkim kontynuacji prac oraz propozycje Zarządu Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa. Przyjęty przez Społeczny Komitet plan rzeczowo-finansowy na 2003 rok zakładał realizację zadań w 87 obiektach na kwotę 31.066.076 zł, w tym dotacja z budżetu państwa, za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP – 29.900 zł.

W lipcu 2003 r. Prezydium SKOZK zapoznało się ze stanem realizacji planu finansowo-rzeczowego odnowy zabytków Krakowa w pierwszym półroczu 2003 r. i pozytywnie zaopiniowało propozycję korekty polegającą na zmniejszeniu dofinansowania w 5 obiektach na kwotę 370.000,- oraz skreśleniu z planu 2 obiektów - wiaduktu przy ul. Lubicz i kamienicy przy ul. Kanoniczej 22 na łączną kwotę 300.000 zł. Jednocześnie zwiększono dofinansowanie dla 8 obiektów na kwotę 337.024 zł. Z rezerwy Narodowego Funduszu dofinansowano 3 obiekty na kwotę 345.000 zł.

Ponownej oceny realizacji planu finansowo-rzeczowego dokonano w październiku 2003 r. po upływie trzech kwartałów. Korekta ta polegała na zmniejszeniu limitów w 8 obiektach o kwotę 559.000 zł oraz zwiększeniu w 8 obiektach o kwotę 386.000. Zwiększono limity w ramach 5% na kwotę 173.000 zł.

Konsekwentnie stosowano zasadę kontynuacji zadań i dążenia do osiągania końcowych efektów rzeczowych, całościowych i częściowych.

W hierarchii zadań naczelne miejsce zajmuje Wawel z zamkiem królewskim i katedrą, następnie historyczne centrum Krakowa z zespołem ulicy Kanoniczej, Bazyliką Mariacką, Sukiennicami, dalej Kazimierz jako obszar przenikania się dwóch kultur chrześcijańskiej i żydowskiej, najcenniejsze obiekty Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz kościoły i zespoły klasztorne o najwyższych wartościach historycznych. Pomocą finansową objęto również pojedyncze zespoły na obrzeżach miasta oraz obiekty, których rewaloryzacji podjęli się właściciele prywatni.

Dla zapewnienia procesowi rewaloryzacji zabytków Krakowa kontynuacji i ciągłości finansowania prac oraz celem zaprezentowania władzom naczelnym, w tym Parlamentowi potrzeb remontowo-konserwatorskich Krakowa powołany został zespół do opracowania programu najpilniejszych potrzeb w zakresie prac remontowo-konserwatorskich na lata 2004-2010. W wyniku pracy tego zespołu powstał program, który uwzględnia potrzeby konserwatorskie w zabytkowych obiektach (Wawel, Uniwersytet Jagielloński i Szpital Uniwersytecki, obiekty sakralne, obiekty Gminy Kraków, obiekty będące własnością Skarbu Państwa i własnością prywatną). Program ten, po akceptacji przez Prezydium SKOZK w dniu 18.XI.2003 r. został zaprezentowany i uchwalony przez plenarne posiedzenie SKOZK w dniu 9 grudnia 2003 r. Będzie on pomocny przy opracowaniu planów odnowy zabytków Krakowa na kolejne lata.

III. Działalność w zakresie oceny realizacji.

Realizując regulaminowy obowiązek kontrolowania prac finansowanych z Narodowego Funduszu członkowie komisji Programowania i Oceny Realizacji uczestniczyli w pracach licznych komisji typowania robót, przeglądu realizacji oraz odbiorów końcowych. Brali też udział w licznych komisjach organizowanych przez ZRZZK, służby konserwatorskie i inwestorów indywidualnych. Dało to możliwość bieżącej kontroli nad przebiegiem procesu inwestycyjnego, możliwość konsultacji i merytorycznych uzasadnień zmian zakresów rzeczowych, o które występowali inwestorzy.

Prowadzone w ciągu ub. roku działania przyniosły znaczny postęp w pracach konserwatorskich.

W zespole budowli Wzgórza Wawelskiego :

dokonano ostatecznego odbioru prac i przekazania do użytkowania baszty Lubranki. Drugim zadaniem w pełni zakończonym w 2003 roku było uporządkowanie architektoniczne elewacji wschodniej Zamku z odtworzeniem renesansowych schodów kamiennych na zachowanych oryginalnych fundamentach. Wykonano ostateczne zagospodarowanie terenu nad stokami północnymi wraz z zabezpieczeniem znajdującego się pod ziemią reliktu architektoniczno-archeologicznego. Realizacja ta jest kolejnym etapem przygotowań do uruchomienia nowej trasy zwiedzania terenu Wzgórza Wawelskiego. Przeprowadzono kompleksową konserwację bastei austriackiej pod Kurzą Stopką wraz z remontem drogi fortecznej pomiędzy basteją a basztą Lubranką. W ramach prac wymieniono izolację sklepień kazamat bastei i konserwację ich wnętrza.

W ramach sukcesywnego remontowania fortyfikacji obwodowych wykonano konserwację dwóch ramion murów kleszczowych – w rejonie Smoczej Jamy. Trwają prace archeologiczne na terenie Ogrodów Królewskich, po których możliwe będzie opracowanie projektu odtworzenia ogrodów.

W Archikatedrze Wawelskiej zakończono rozpoczęte w 2002 roku prace remontowo-konserwatorskie Wieży Srebrnych Dzwonów obejmujące m.in. wymianę pokrycia dachu.

W ramach kontynuacji kompleksowych prac remontowo-konserwatorskich przy elewacjach budynku zwanego Wikarówką zrealizowano zakres prac obejmujący elewację wschodnią wraz z korektą górnej części XIX-wiecznej przybudówki. Kontynuowano kompleksową konserwację wnętrza kaplicy Zygmuntowskiej. Zamontowano nowe konstrukcje stalowe ze szkleniem osłonowym w oknach latarni i tamburu oraz odtworzono i zamontowano szklenie witrażowe. Konserwacje kamiennej dekoracji rzeźbiarskiej wykonano w latarni i kopule, natomiast na ukończeniu są prace przy ścianach tarczowych oraz marmurowych nagrobkach Jagiellonów. Podczas wykonywania prac konserwatorskich zrealizowano duży zakres uzupełnień zniszczonych elementów rzeźbiarskiego wystroju kamiennego. Wykonano również konserwację ołtarza w zakresie malarstwa sztalugowego oraz tłoczonej blachy srebrnej. Wykonano interwencyjne uzupełniające prace pozłotnicze dostosowując do nich istniejące rusztowanie.

W Bazylice Mariackiej dokończono konserwację wnętrza kaplicy Kauffmanów w Wieży Dzwonnej. W trakcie prac odsłonięto dwie warstwy polichromii, zacheusze z ok. 1522 roku oraz polichromię dekoracyjną z przełomu XVI/XVII w. W trakcie prac ujawniono również oryginalne XVI w. napisy na partiach ścian pozbawionych polichromii oraz XVI w. klatkę schodową. Odnowiono i częściowo zrekonstruowano wystrój wnętrza kaplicy (ławka i stalle). Zakonserwowano dwa obrazy na płótnie, detale kamieniarskie i snycerskie, odtworzono pierwotne przejście z kaplicy do kościoła Mariackiego.

W roku bieżącym dokonano wymiany pokrycia dachowego nad nawą główną Bazyliki (realizacja współfinansowana przez parafię NMP). Poprzedni remont miał miejsce w 1927 r. W trakcie prac poddano konserwacji miedzianą kulę i żelazny krzyż wieńczące dach po stronie wschodniej. Przed zamknięciem w kuli umieszczono pamiątki dokumentujące obecny remont oraz wcześniejsze prace. W trakcie prac dokonano przeglądu kamiennych sterczyn wieńczących skarpy wokół prezbiterium usuwając powstałe spękania i dokonując niezbędnych wzmocnień.

W klasztorze Franciszkanów prowadzono prace konserwatorskie wystroju pomieszczenia „za kratą” w północno-wschodnim skrzydle krużganków. Konserwacji poddano XIV i XV wieczne sklepienia oraz ściany pokryte dekoracją renesansową i barokową. W trakcie prac konserwatorskich dokonano odkrycia cennego gotyckiego malowidła. Konserwacją objęto również XVI w. kamienny portal, kamieniarkę okna, balustradę i schody. Ukończono konserwację barokowego epitafium z olejnym portretem biskupa Jerzego Albrechta Denhoffa. Rozpoczęto prace konserwatorskie wystroju wnętrza kaplicy bł. Salomei.

W zespole dominikańskim kontynuowano prace konserwatorskie przy wątkach ceglanych i kamiennym detalu architektonicznym północnych elewacji gotyckiego kościoła.

W barokowym kościele św. Piotra i Pawła zakończono konserwację gotyckiego obrazu na desce lipowej z poł. XV w. Matka Boska z Dzieciątkiem ze srebrnym grawerowanym tłem. Po konserwacji ukazana została druga warstwa gotycka o wysokiej klasie artystycznej i wartościach historycznych.

Rozpoczęto prace przy konserwacji i wzmocnieniu konstrukcyjnym chóru muzycznego. Kontynuowano prace w kaplicach: MB Loretańskiej, gdzie zakończono prace przy portalach i detalach kamiennych. Konserwacji poddano ołtarz. Zakończono konserwację detali kamiennych oraz złożonych detali rzeźbiarskich w transepcie.

W kościele św. Barbary rozpoczęto konserwację polichromii sklepienia z 1765 r. autorstwa Franciszka Molitora. Oprócz odsłonięcia polichromii w kościele wykonano również konserwację techniczną stolarki okien zwierciadlanych ze ścianą północnej.

Zakończono prace konserwatorskie we wnętrzu romańskiej absydioli w Kościele św. Andrzeja, w zespole klasztorным Sióstr Klarysek. W ramach tegorocznych prac odsłonięto romańską posadzkę (pierwotny poziom kościoła) i zakończono konserwację zabezpieczającą

cennego malowidła figuralnego z XII w. Wykonano również remont konserwatorski elewacji dziedzińca klasztornego.

W Bazylice OO Karmelitów „Na Piasku” zakończono prace konserwatorskie w nawie północnej i w części zachodniej. W ramach tych prac wykonano konserwację dekoracji ścian w kaplicach św. Tadeusza Judy, św. Eliasza, św. Józefa oraz konserwację odsłoniętej dekoracji malarskiej z okresu przebudowy dokonanej przez Franciszka Mączyńskiego. Wykonane prace zakończyły wieloletnie działania we wnętrzu nawy kościoła. Nie obejmowały one wydzielonej architektonicznie kaplicy MB Piaskowej z cennym XV w. freskiem, w której przeprowadzono jedynie prace badawcze oraz ekspertyzę stanu zachowania wskazującą na potrzebę podjęcia pilnych działań konserwatorskich.

W klasztorze Ojców Franciszkanów Reformatów opanowano awarię związaną z wyciekami wody zagrażającą reformackim mumiom. Wykonano izolację zachodniej ściany krypty kościoła i rozpoczęto osuszanie wnętrza. Ustabilizowano poziom wilgotności w krypcie, opanowano także poziom niebezpiecznych mykotoksyn.

W kościele OO. Pijarów zakończono konserwację wnętrza prezbiterium. W 2002 r. zakończono konserwację iluzjonistycznej polichromii, a w roku 2003 konserwację ołtarza. Zakończyły się prace w Kaplicy Ukrzyżowania – konserwacji poddano XVIII w. polichromię oraz ołtarz z rzeźbą Chrystusa Ukrzyżowanego. Wykonano również badania i renowację krypty pod kaplicą stanowiącą źródło zawilgocenia jej ścian.

W kościele Ojców Bernardynów zakończono prace konserwatorskie w Kaplicy bł. Szymona z Lipnicy. Odnowiono sarkofag bł. Szymona.

W klasztorze Paulinów na Skałce zakończono, trwający dwa lata, remont konserwatorski schodów i wejścia do barokowego kościoła. Wykonano izolację wokół Krypty Zasłużonych, zmodernizowano system odprowadzania wód opadowych, który m.in. był przyczyną zawilgocenia krypty.

Po dwóch sezonach zakończono prace konserwatorskie w klasztorze Sióstr Karmelitanek bosych na Wesołej gdzie konserwacji poddano barokowy wystrój zakrystii Kościoła św. Teresy. Odsłonięto i zakonserwowano boazerię i okładzinę. Dużym odkryciem są malowane miniaturowe pejzaże, które stanowią unikalną w Polsce formę dekoracji nawiązującą do niderlandzkich dekoracji ceramicznych.

W historycznym centrum miasta w obrębie Plant kontynuowano prace w zespole ulicy Kanoniczej, gdzie szczególne znaczenie miała kontynuacja kompleksowej konserwacji gotycko-renesansowego pałacu bpa Erazma Ciołka z początku XVI w. (ul. Kanonicza 17), przeznaczonego dla Muzeum Narodowego na ekspozycję średniowiecznej i nowożytnej sztuki krakowskiej. Wykonano konserwację kamieniarki obramień okiennych i kamieniarki wykusza oraz rekonstrukcje kolumn w arkadach podwórka. Rozpoczęto rekonstrukcję kolumn w sieni głównej. W zakresie prac remontowo-budowlanych: wykonano wymianę dachu oficyny płn., wymianę stropów w budynku frontowym i oficynie płn.. Wymieniono stolarkę okienną w pełnym zakresie, wykonano tynki wewnętrzne i częściowy remont elewacji.

Kontynuowano kompleksowy remont XVI w. Pałacu Górków przy ul. Kanoniczej 20. Zakończono prace konserwatorskie przy polichromowanym drewnianym stropie i dekoracji ścian w oparciu o zachowanie oryginalne odkrywki w pomieszczeniach I piętra. Prowadzono prace remontowo-budowlane w obszarze pałacowego dziedzińca, wykonano konserwację kamiennych elementów arkadowego krużganka oraz remont elewacji wewnętrznych.

Zakończono konserwatorski remont attyki wschodniej i zachodniej „w krzyżu” Sukiennic. Wykonano wzmocnienie konstrukcyjne struktury attyk ryzalitów środkowych oraz drewnianego dachu za attyką wschodnią, oraz remont elewacji zachodniej.

W istniejącej w latach 1803-1947 cerkwi greckokatolickiej, w kościele p.w. św. Norberta przy ul. Wiślniej 11 zakończono remont dachów. Kontynuowano prace związane z

odtworzeniem ściany ikonostasu. Zamontowano elementy drewnianej obudowy wraz z rzeźbioną dekoracją oraz zachowane oryginalne obrazy z pracowni J. Matejki. W 2003 r. wykonano również badanie ścian i sklepień we wnętrzu świątyni.

Dofinansowano również prace prowadzone w innych placówkach muzealnych m.in. Muzeum Archeologicznym przy ul. Senackiej 3, gdzie dokończono roboty konstrukcyjne, i w Muzeum Archidiecezjalnym przy ul. Kanoniczej 19-21, gdzie wykonano konserwację malowideł ściennych w Sali Kominkowej. W Pałacu Czapskich, oddziale Muzeum Narodowego, zakończono prace przy izolacji murów i zabezpieczeniu fundamentów.

W Barbakanie prace koncentrowały się w dwóch zakresach. Pierwszy to konserwacja wątków ceglanych, ceglano-kamiennych i kamiennych w obrębie przedbramia bramy Kleparskiej oraz zewnętrznych wątków elewacyjnych w pełnym zakresie. Drugi to prace związane z wewnętrznym dziedzińcem. Wykonano izolację poziomą wewnętrznego dziedzińca pod całą nawierzchnią. W trakcie prac zapewniono drożność kanalizacji odpływowej i opadowej.

Zakończono, trwające dwa lata, prace remontowo-konserwatorskie obejmujące elewacje baszty Pasamoników, Bramy Floriańskiej oraz łączącego je odcinka murów obronnych. Wymieniono pokrycie dachowe na basztach, zakonserwowano wązki ceglano-kamiennie na elewacjach. W kaplicy mieszczącej się na I p. Bramy Floriańskiej odsłonięto i zabezpieczono XIX w. polichromię.

Znaczącej pomocy udzielono krakowskim wyższym uczelniom. W zespole budowli uniwersyteckich w Collegium Novum dofinansowano prace konserwatorskie we wnętrzu.

W Collegium Maius zakończono konserwatorski remont gotyckich piwnic, dzięki czemu Muzeum UJ uzyskało nowe powierzchnie ekspozycyjne i magazynowe. W Collegium Witkowskiego oddano po konserwacji amfiteatralną Salę im. ks. Tischnera – osiągając bardzo dobry efekt konserwatorski, w Collegium Wróblewskiego przeprowadzono prace odwilgoceniowe w piwnicach. W Pałacu Larischa zakończono konserwatorski remont elewacji dziedzińcowych.

Udzielono pomocy finansowej innym krakowskim wyższym uczelniom. W fundacji księcia Lubomirskiego, monumentalnym gmachu z końca XIX w. będącym aktualnie siedzibą

Akademii Ekonomicznej kontynuowano prace konserwatorskie elewacji z dokończeniem remontu dachu budynku głównego. Dofinansowano remont konserwatorski budynku Akademii Pedagogicznej przy ul. Mazowieckiej.

W dawnym Pałacu Królewskim na Łobzowie, obecnie siedzibie Politechniki Krakowskiej, kontynuowano prace przy zabytkowych stropach. W zespole XIX - wiecznych klinik Collegium Medicum UJ przy ul. Kopernika, w obiektach o dużym znaczeniu społecznym, kontynuowano prace remontowo-konserwatorskie.

W związanym z Kliniką Dermatologii barokowym kościele p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny zakończono konserwację marmurowego XVII w. ołtarza, wykonano konserwację techniczną przy polichromowanych XVIII w. stallach.

Spośród budowli pełniących ważne funkcje społeczne należy zauważyć konserwację elewacji dziedzińcowych w siedzibie Polskiej Akademii Umiejętności przy ul. św. Jana/św. Marka. Kontynuowano prace w budynku Starego Teatru gdzie wykonano konserwację stalowych bram i stalowej markizy oraz konserwację i rekonstrukcję drewnianej balustrady schodów z warstwą malarską.

W Teatrze im. J. Słowackiego kontynuowano konserwację kamiennych elementów wystroju elewacji. Dofinansowano remont konserwatorski Kamienicy „Pod Krukami” przy Rynku Gł. 25 prowadzony na szeroką skalę przez Międzynarodowe Centrum Kultury.

Kontynuowano prace konserwatorskie na Cmentarzu Rakowickim gdzie odnowiono 9 nagrobków i dwie kaplice grobowe: Syroczyńskich i de Laveaux. Konserwacji poddano również 8 najstarszych marmurowych tablic w cmentarnym murze.

Na Kazimierzu w obrębie dawnego Miasta Żydowskiego w Starej Bożnicy z XVI w. zakończono prace konserwatorskie przy ceglano-kamiennych elewacjach. W Synagodze Poppera wykonano remont konserwatorski fasady od strony ulic Dajwór i Szerokiej z konserwacją kamieniarki.

Kontynuowano prace na Cmentarzu Remuh gdzie konserwacji poddano 20 cennych XVI-XVIII w. nagrobków. Również 20 kamiennych nagrobków odnowiono na Nowym Cmentarzu Żydowskim przy ul. Miodowej.

Również na Kazimierzu, w monumentalnym gotyckim zespole kościoła św. Katarzyny i klasztoru Augustianów kontynuowano prace przy konserwacji ceglanych elewacji wraz z konserwacją kamieniarki i witraży. We wnętrzu, w kaplicy św. Doroty kontynuowano konserwację polichromii z 1871 r. i wystroju wnętrza, wykonano renowację posadzki ceramicznej, kamieniarki okiennej, epitafii. Rozpoczęto wymianę pokrycia dachowego w nawie głównej i prezbiterium Kościoła św. Katarzyny połączone z przeglądem i wzmocnieniem więzby dachowej.

W kolejnej wielkiej świątyni gotyckiej Kazimierza - kościele Bożego Ciała kontynuowano konserwację elewacji południowej. Kontynuowano prace konserwatorskie przy barokowych stallach z prezbiterium kościoła. Pod stallą zachował się fragment ceramicznej posadzki z XVI w.

Duże znaczenie miała kontynuacja prac w niezwykle cennych zespołach na obrzeżach Krakowa. W opactwie ojców benedyktynów w Tyńcu zakończono rozpoczęte w 2002 roku prace konserwatorskie przy studni na dziedzińcu zewnętrznym opactwa.

Zakończono konserwację elewacji gotyckiego kościoła w Ruszczy z poł. XV w., wraz z konserwacją elewacji zakrystii. Konserwacji poddano również witraże m.in. fragment gotyckiego witraża z przedstawieniem postaci św. Grzegorza. Ponadto wykonano izolację murów fundamentowych kościoła i odprowadzenie wód opadowych, ujawniono fragment muru romańskiego z kostki wapiennej potwierdzającego domniemanie o istnieniu wcześniejszej, romańskiej świątyni.

W dawnej Twierdzy Kraków, wybitnym dziele inżynierii wojskowej z drugiej połowy XIX-wieku, kontynuowano prace w forcie Kościuszko (Bastion V). W 2003 r. zakończono i przekazano do użytkowania dwa poziomy Bastionu, taras widokowy oraz pomieszczenia dla Muzeum Kościuszkowskiego. Rozpoczęto prace przy drenażu podstawy kopca Kościuszki.

W 2003 r. finansowego wsparcia (w formie zwrotnej) udzielono kilku prywatnym inwestorom, którzy podjęli wysiłek ratowania zabytkowej substancji, często w stanach awaryjnych.

III. Działalność finansowa

Plan rzeczowo-finansowy na 2003 rok realizowany ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa zatwierdzony przez SKOZK uchwałą nr 2/2002 z 21 stycznia 2003 r. zakładał pozyskanie łącznie w 2003 roku 31.066.076 zł, w tym dotację z Kancelarii Prezydenta RP w wys. 29.900.000 zł oraz uzyskanie wpływów z innych źródeł w wys. 800 tys. zł.

Plan ten został w pełni wykonany, bowiem na koniec 2003 r. na Narodowym Funduszu zgromadzono środki w wys. 31.131.229 zł, w tym dotacja z Kancelarii Prezydenta RP 29.900.000 zł, pozostałe wpływy z innych źródeł 785.636 zł i saldo z 2002 r. 445.663 zł.

Równocześnie Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa zobowiązał Zarząd Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa do przestrzegania *Zasad finansowania prac* z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa przyjętych przez Prezydium SKOZK uchwałą nr 9/2001 z dnia 4 grudnia 2001 r., zatwierdzonych przez Wojewodę Małopolskiego. Dokument ten określa zasady gospodarowania środkami Narodowego Funduszu zgodnie z przepisami Ustawy o finansach publicznych, Ustawy o zamówieniach publicznych i innymi właściwymi przepisami prawa. Zasady te przewidują m.in. zabezpieczenie prawidłowości wydatkowania środków w budynkach stanowiących własność osób prywatnych poprzez ustanowienie hipoteki Skarbu Państwa oraz wtórną kontrolę SKOZK zapewniającą pełne rozliczenie z wydatkowanych środków.

Wydatki planu finansowego, które wyniosły łącznie 30.783.665 zł były pod szczególną kontrolą Komisji Finansowej, która co kwartał analizowała stan zaawansowania finansowego planu, opiniowała wnioskowane przez Zarząd Rewaloryzacji i innych inwestorów korekty i przedkładała Prezydium SKOZK projekty wymaganych uchwał.

Przyjęty przez Społeczny Komitet plan rzeczowo-finansowy odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK zakładał realizację zadań na rok 2003 w 86 obiektach.

Niezbędnych korekt w planie Prezydium SKOZK dokonało uchwałą nr 5/2003 z dnia 8 lipca polegających na zmniejszeniu dofinansowania w 5 obiektach na kwotę 370.000,- oraz skreśleniu z planu 2 obiektów - wiaduktu przy ul. Lubicz i kamienicy przy ul. Kanoniczej 22 na łączną kwotę 300.000 zł.

Jednocześnie zwiększono dofinansowanie dla 8 obiektów na kwotę 337.024 zł. Z rezerwy Narodowego Funduszu dofinansowano 3 obiekty na kwotę 345.000 zł.

Ponownej oceny realizacji planu finansowo-rzeczowego dokonano na posiedzeniu Prezydium SKOZK 14 października 2003 r. po upływie trzech kwartałów. Prezydium przyjęło uchwałę nr 6/2003 w sprawie oceny realizacji planu finansowo-rzeczowego odnowy zabytków Krakowa za trzy kwartały 2003 r. i niezbędnych korekt planu. Korekty te polegały na zmniejszeniu limitów w 8 obiektach o kwotę 559.000 zł oraz zwiększeniu w 8 obiektach o kwotę 386.000. Zwiększono limity w ramach 5% na kwotę 173.000 zł.

Wzorem lat ubiegłych, w trosce o zabezpieczenie środków na Narodowy Fundusz przewodniczący SKOZK prof. Tadeusz Chrzanowski wspólnie z Prezydentem Miasta Jackiem Majchrowskim i Wojewodą Małopolskim Jerzym Adamikiem wystąpili w czerwcu do Szefa Kancelarii RP Jolanty Szymanek Deresz o spowodowanie przyznania w 2004 r. dotacji celowej z budżetu centralnego na NFRZK w wys. 30,5 mln zł., otrzymywanej za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP. Wystąpienie to zawierało również informację o potrzebach i planach konserwatorskich Krakowa na 2004 r. oraz zapewnienie, że Społeczny Komitet podejmie ze swej strony działania zmierzające do zgromadzenia na NFRZK środków pozabudżetowych.

W październiku prof. Tadeusz Chrzanowski wystosował pismo do parlamentarzystów małopolskich z apelem o wsparcie starań Społecznego Komitetu w czasie prac nad budżetem państwa.

W listopadzie i grudniu członkowie kierownictwa SKOZK usilnie zabiegali u parlamentarzystów RP o przyznanie z budżetu państwa dofinansowania na NFRZK w roku 2004 otrzymywanego za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP w proponowanej wysokości, tj. 30,5 mln zł. Działania te, wsparte autorytetem Prezydenta RP, Aleksandra Kwaśniewskiego i Jego Kancelarii, znalazły szeroki oddźwięk a także i poparcie lokalnej prasy, radia i TV, dały wynik pozytywny. Sejm uchwalając 19 grudnia budżet na 2004 rok przyznał na NFRZK kwotę 30,5 mln zł.

IV. Działalność informacyjna i propagandowa

21 stycznia 2003 r. Społeczny Komitet przyjął Uchwałę Nr 4 zatwierdzającą *Program działań SKOZK w 2003 r. w związku z 25 rocznicą wpisania zabytków Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa oraz 25 rocznicą powołania SKOZK*. W związku z przyjętym *Programem* Komisja Informacji i Inicjatyw Społecznych SKOZK spełniała w minionym roku wyjątkowo istotną rolę w zakresie informowania o działalności Komitetu i przebiegu procesu odnowy zabytków Krakowa, inspirowała i organizowała, we współpracy z różnymi instytucjami i środowiskami, imprezy artystyczne, popularno-naukowe, wystawy oraz inicjowała działalność wydawniczą.

Komisja Informacji i Inicjatyw Społecznych, jak w każdym roku, dbała o obecność przedstawicieli mediów na posiedzeniach plenarnych, prezydiach, posiedzeniach komisji problemowych SKOZK oraz komisji konserwatorskich i odbioru prac w odnowionych ze środków NFRZK obiektach. Na bieżąco starano się też o ułatwianie kontaktów prasy, radia i telewizji z kierownictwem SKOZK.

W dniu 7 marca 2003 r. Społeczny Komitet podpisał z Telewizją Polską S.A. *Porozumienie o patronacie medialnym* w roku jubileuszowym 25-lecia wpisania Krakowa przez UNESCO na Listę Światowego Dziedzictwa oraz w 25 rocznicę powołania SKOZK. Strony uznały „za niezbędną promocję działań na rzecz ratowania i odnowy zabytków Krakowa, doceniając również edukacyjną rolę podejmowanych przedsięwzięć”.

W ślad za tym telewizja publiczna (a zwłaszcza ośrodek regionalny w Krakowie) kilkakrotnie wyemitowała w 2003 r. programy zrealizowane z inicjatywy SKOZK, obrazujące problematykę odnowy zabytków Krakowa, m.in. nową audycję red. Izabeli Pieczary „*Odnowiony Kraków*”, przypominała wcześniej wyprodukowane cykle red. Aleksandry Mączki oraz cykl filmów red. Czuldy: *Gotyk, Renesans, Barok* z udziałem przewodniczącego SKOZK, prof. Tadeusza Chrzanowskiego.

Istnieje grupa krakowskich dziennikarzy bardzo dobrze zorientowanych w problematyce odnowy zabytków Krakowa, a kilkoro z nich jest członkami Komisji Informacji i Inicjatyw Społecznych.

Na szczególne uznanie zasługuje fakt żywego zainteresowania się i zaangażowania, zwłaszcza dziennikarzy telewizyjnych i prasowych, oraz informowania na bieżąco opinii publicznej w czasie batalii o przyznanie przez Sejm środków finansowych na odnowę Krakowa.

Realizując zadania wynikające z uchwały w sprawie *Programu...* zorganizowano wiele ważnych imprez, m.in. 23 maja, w przeddzień sesji „Dziedzictwo: Kraków – Polska – Europa”, z inicjatywy SKOZK Filharmonia Krakowska im. K. Szymanowskiego przygotowała dla członków Komitetu i zaproszonych gości w bazylice Mariackiej koncert „Stworzenie świata” Josepha Haydna.

24 maja 2003 r. w Międzynarodowym Centrum Kultury odbyła się pod patronatem i z udziałem prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego konferencja pt.: „Dziedzictwo: Kraków-Polska – Europa” zorganizowana przez SKOZK, MCK i Urząd Miasta Krakowa, poświęcona 25. rocznicy wpisania historycznego centrum Krakowa i kopalni soli w Wieliczce na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz roli Krakowa we współczesnej, jednoczącej się Europie.

W kwietniu i maju, przed czerwcowym referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, odbyły się spotkania przewodniczącego Komisji, Andrzeja Kurza z młodzieżą w kilku liceach ogólnokształcących i Zespole Szkół Ekonomicznych, a więc szkołach, które korzystają z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków, nt. „*Z dziedzictwem Krakowa w Europie*”.

Komisja zorganizowała w 2003 r. cykl spotkań członków SKOZK i konserwatorów z przewodnikami miejskimi: 28 kwietnia w siedzibie Biura SKOZK, 24 listopada w katedrze wawelskiej i 15 grudnia klasztorze oo. Augustianów, zapoznając ich z działalnością SKOZK, historią i problemami ratowania zabytków Krakowa. Cykl spotkań się ze znacznym zainteresowaniem i będzie kontynuowany.

Przedstawiciele SKOZK wzięli udział 12 maja 2003 r. w finale konkursu dla młodzieży licealnej, zorganizowanego przez Muzeum Historyczne m. Krakowa pod hasłem „Czy znasz Kraków? Nie od razu Kraków odnowiono”. Młodzież przygotowywała się m.in. z publikacji wydanej przez SKOZK „*Odnova zabytków Krakowa – Materiały i dokumenty z działalności SKOZK i procesu odnowy zabytkowej architektury miasta*”.

SKOZK był także współorganizatorem ciekawej wystawy w Muzeum Historycznym m. Krakowa „Kraków w odnowie – konserwacja i restauracja dziedzictwa architektoniczno-urbanistycznego w latach 1815-2003”, otwartej 10 czerwca.

W omawianym okresie ukazało się kilka ważnych publikacji wydanych przez SKOZK lub przy współpracy Komitetu:

- „*Materiały i dokumenty z działalności Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa i procesu odnowy zabytkowej architektury miasta dla potrzeb konkursu historycznego „Czy znasz Kraków? Nie od razu Kraków odnowiono” organizowanego dla uczniów liceów z Krakowa i powiatu ziemskiego krakowskiego w roku szkolnym 2003 przez Muzeum Historyczne Miasta Krakowa pod patronatem Rady Miasta Krakowa przygotowane przez Biuro SKOZK w 25-lecie działalności SKOZK oraz w 25. rocznicę wpisania przez UNESCO zabytkowego centrum Krakowa i Kazimierza na Listę Światowego Dziedzictwa*”
- album „*Odnova zabytków Krakowa – geneza, cele, osiągnięcia, zamierzenia*” z tekstem dr Bogusława Krasnowolskiego, ilustrowany ponad 320 zdjęciami, dokumentujący działalność Komitetu a przede wszystkim efekty 25-letniej odnowy zabytków Krakowa
- we współpracy z Międzynarodowym Centrum Kultury wspólna publikacja „*Dziedzictwo: Kraków – Polska – Europa*” – pokłosie wspólnej sesji w MCK 24 maja br.
- we współpracy z p. prof. Haliną Kosętką z Akademii Pedagogicznej w Krakowie *Bibliografia adnotowana „Biuletynu Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa” za lata 2003-1978*
- *Biuletyn* nr 50/2003, zawierający dokumentację bieżącej pracy SKOZK
- jubileuszowy *Biuletyn* nr 51/2003 wydany z okazji 25-lecia Społecznego Komitetu, gdzie zamieszczono interesujące artykuły nt. instytucji i przedsiębiorstw, które przyczyniły się do procesu odnowy zabytków Krakowa w 25-leciu
- *Dokumenty SKOZK*, zawierające *Program prac konserwatorskich w Krakowie na lata 2004-2010* i *Pilne potrzeby konserwatorskie w zespołach zabytkowych Krakowa na lata 2004-2010*

Jak co roku wydaliśmy dwustronny kalendarz ścienny na rok 2004. Autorem projektu jest artysta plastyk Ryszard Melliwa. Fotografie z lotu ptaka wzgórze wawelskiego i kościoła na Skalce, wykonał Wacław Loba. Na kalendarzu znajduje się logo SKOZK oraz aktualny numer konta Narodowego Funduszu Odnowy Zabytków Krakowa, a także wizerunek skarbonki SKOZK.

Trwa współpraca z czasopismem „Renowacje i Zabytki”, które m.in. zamieszcza materiały dotyczące odnowy zabytków Krakowa - kronikę wydarzeń SKOZK, artykuły nt. rewaloryzacji Krakowa, sprawozdania i plany odnowy zabytków. Także kwartalnik „Aura” bogato zaprezentował w roku jubileuszowym efekty prac konserwatorskich uzyskane w minionym 25-leciu.

Na koniec każdego kwartału jest redagowany, drukowany a następnie rozsyłany wszystkim członkom SKOZK oraz dziennikarzom serwis informacji z działalności SKOZK.

Strona internetowa SKOZK (www.skozkrakow.pl) jest na bieżąco uaktualniana.

Komisja Informacji i Inicjatyw Społecznych odbywa również wyjazdowe posiedzenia robocze, np. 17 czerwca w opactwie Benedyktynów w Tyńcu, gdzie zebrani zapoznali się z efektami odnowy i konserwacji zespołu kościelno-klasztornego, dalszymi potrzebami w tym względzie oraz obejrżeli wystawę „Tyńiec, osada i klasztor, ludzie i wydarzenia w dokumentach i starej fotografii”.

Uwagi końcowe

Rok 2003, z racji 25-lecia wpisania Krakowa przez UNESCO na *Listę Światowego Dziedzictwa* i 25-lecia powołania Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, wymagał wzmożonej aktywności członków Komitetu, a zwłaszcza jego Prezydium. Poza pełną i rytmiczną realizacją planu odnowy zabytków Krakowa na 2003 rok, najważniejszym osiągnięciem Komitetu było wypracowanie, wspólnie z Prezydentem m. Krakowa, Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i Zarządem Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa, *Programu prac konserwatorskich w Krakowie na lata 2004-2010*, jako dokumentu niezbędnego do dalszego planowania pracy a także jako argumentu w staraniach o coroczne środki na Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa.

Komitet podsumował też 25-lecie swojej działalności i uzyskane w tym czasie efekty prac konserwatorskich, dając temu wyraz w referacie doc. Andrzeja Kurza, zastępcy przewodniczącego Komitetu, podczas obrad plenarnych w dniu 9 grudnia 2003 r.

Szczególnie bogata i zauważalna w tym czasie była działalność inspirująca i propagująca Komitetu. Przyjęty w styczniu 2003 r. program tej działalności został w całości wykonany. Na podkreślenie zasługuje sesja „Dziedzictwo: Kraków – Polska – Europa” zorganizowana przez Społeczny Komitet i Międzynarodowe Centrum Kultury 24 maja 2003 r., a spośród wydawnictw album *Odnova zabytków Krakowa - geneza, cele, osiągnięcia, zamierzenia* autorstwa dr Bogusława Krasnowolskiego.

O randze i docenianiu działalności Komitetu w 2003 r. świadczy dwukrotna obecność Prezydenta RP, Aleksandra Kwaśniewskiego, w najważniejszych dla SKOZK wydarzeniach roku.

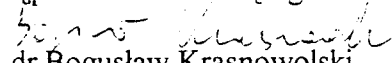
W minionym roku poprawiły się relacje Komitetu z Prezydentem m. Krakowa i jego służbami, co jeszcze lepiej wróży krakowskiemu zabytkom.

W 2003 roku Prezydium Komitetu bardziej kolegialnie kierowało pracami Komitetu, co wynikało ze stanu zdrowia naszego przewodniczącego.

Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa składa podziękowanie Parlamentowi RP za przyznane środki na Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, które pozwoliły kontynuować proces odnowy zabytków i uzyskać w roku 2003 znaczące efekty.

Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa kieruje serdeczne podziękowanie do Pana Aleksandra Kwaśniewskiego, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Jego Kancelarii za szczególnie efektywne sprawowanie patronatu nad odnową zabytków Krakowa i działalnością Komitetu.

Zastępca-Przewodniczącego SKOZK

dr Bogusław Krasnowolski

Kraków, 27 stycznia 2004 r.